

namogurujo

Hulde aan Lama Choki Gyelpo

wiens mandala van de alles-verlichtende wijsheid en liefde
de allesdoordringende stralen van grenzeloos mededogen uitstraalt,
die in één moment alle wezens van de drie werelden verlichten.

Hulde aan Ngakchang Dorje

uit de wolken van zijn liefhbende vriendelijkheid en mededogen
die zich samenpakken in de uitgestrektheid van zijn stralende leegte,
valt een regen van dharma-ondericht neer op aarde, en op zijn fortuinlijke leerlingen.

De winden van vreugdevolle inspanning blazen in de opbollende zeilen van hoge aspiraties,
het schip van inzicht voert alle wezens, die in de oceaan van het bestaan dreigen te
verdrinken, naar het juweleneiland, de drie kaya's (zijnsniveaus) van de Boeddha:
hulde aan de kapitein van dat schip, Jamyang Gyatso!

De zon van wijsheid en liefde van mijn drie leraren, verspreidt de warme stralen van
hun kracht en zegeningen,
die vallen op de witte lotus van deze gelukkige zwerver en terwijl de knop van inzicht
geheel opengaat, ontvouwen zich de duizend bloembladeren van mystieke ervaring en
verwezenlijking.

Hoog opgestapeld op de stampers van de bloem van mijn geest
ligt de nektar die bevrijdt door zijn smaak.

Ik offer de ambrosia van deze liederen van inzicht aan de bijenzwerm van mijn gelukkige
leerlingen,
en draag deze dronk op aan de voldaanheid van hun hart.

Verzen 1

Emaho! Deze zorgeloze en vrijuit sprekende zwerver zingt nu De vlucht van de garoeda, het lied van inzicht dat het mogelijk maakt alle stadia en paden snel te doorlopen.' Luister aandachtig, mijn geliefde zonen en dochters!

Als het gebrul van een draak weerklinkt de grote naam van de Boeddha door het hele universum, in samsara en nirwana. Hoe wonderbaarlijk is het dat deze klank voortdurend in de geest van de levende wezens van de zes werelden weerklinkt en geen moment afwezig is!

Hoewel zij niet weten dat de Boeddha in henzelf aanwezig is, hoe verbazingwekkend is het dat de dwazen hem daarbuiten zoeken! Hoewel hij even zichtbaar is als het heldere en stralende zonlicht, hoe verwonderlijk dat zo weinigen hem kunnen zien!

De geest – de Boeddha zelf – heeft geen moeder noch vader, hoe wonderbaarlijk dat hij noch geboorte noch sterven kent! Terwijl wij al die uiteenlopende gevoelens van geluk en ellende ondergaan, hoe verbazingwekkend is het dat de geest niet verslechtert of verbetert!

Hoe verbazingwekkend dat deze geest, die ongeboren is en van oorsprong zuiver, vanaf het begin spontaan aanwezig is! Dit inherente gewaarzijn, onze eigen aard, is van nature vrij. Hoe wonderbaarlijk dat hij bevrijd wordt door hem te laten zijn, ongeacht wat er ook gebeurt!

Verzen 2

Emaho! Geliefde zonen en dochters, luister zonder afgeleid te worden!

Alle zegevierende boeddha's, uit verleden, heden en toekomst, hebben de vierentachtigduizend boeken met teksten onderwezen, een leer die even grenzeloos is als de ruimte zelf. Maar zij deden dit slechts met één doel: het kennen van de aard van de geest. Dit is het enige dat de boeddha's onderwezen hebben.

Als de belangrijkste wortel van een boom wordt doorgesneden, zullen alle tienduizend takken en bladeren verschrompelen en sterven; op dezelfde wijze zullen, wanneer de wortel van de geest wordt doorgesneden, de bladeren van samsara — zoals het dualistisch vastgrijpen — verwelken.

Een enkele lamp verlicht ogenblikkelijk een leeg huis dat duizenden jaren in duisternis was gehuld; op dezelfde wijze zal een enkele ervaring van het heldere licht van de geest alle negatieve neigingen en mentale verduisteringen, die in ontelbare aeonen ontstaan zijn, uitwissen.

Aeonen van duisternis kunnen de schittering en helderheid van de zon niet verminderen; op dezelfde wijze kan het licht, dat de wezenlijke aard is van de geest, niet verduisterd worden door aeonen van verwarring.

De lucht overstijgt alle beperkingen van kleur en vorm, en wordt niet aangetast door witte noch door zwarte wolken; op dezelfde wijze overstijgt de geest de beperkingen van kleur en vorm, en kan niet besmet raken door zwarte of witte daden, door deugd of ondeugd.

Melk is de basis voor boter, maar als de melk niet gekarnd wordt, zal de boter zich niet afscheiden; op dezelfde wijze is de menselijke aard de basis van het boeddhaschap, maar als zij niet oefenen zullen de levende wezens niet ontwaken.

Door de gnostische ervaring van de aard van de werkelijkheid en het beoefenen van deze instructies, kunnen alle wezens de bevrijding bereiken, ongeacht hun intelligentie. Zelfs een herder kan de bevrijding bereiken als hij oefent.

Wanneer je direkt het heldere licht van de geest ervaart, zijn de wijze woorden van de geleerde overbodig. Wat voor zin heeft het als iemand anders de smaak van honing beschrijft terwijl je je mond ermee vol hebt?

Zelfs de geleerde wordt misleid als hij deze existentiële bewustwording niet verwezenlijkt. Hij kan dan wel heel vaardig zijn in het uitgebreid uiteenzetten van de negen wegen naar het boeddhaschap, maar als dit de beschrijving is van plaatsen waar hij zelf nooit is geweest, is hij even ver van het boeddhaschap verwijderd als de aarde van de hemel.

Je kunt een aeon strikte morele discipline beoefenen en tot in de eeuwigheid geduldig blijven mediteren, maar als je het heldere licht van de smetteloze aard van de geest niet verwezenlijkt, zul je jezelf niet uit de drie werelden van samsara kunnen bevrijden. Onderzoek daarom nauwkeurig de aard van je geest!

Verzen 3

Emaho! Luister opnieuw, al mijn zeer geliefde zonen en dochters!

Ongeacht welke methode je ook gebruikt voor het ontwikkelen van je geest, als je de aard van je geest niet begrijpt en zijn wortel niet doorsnijdt, zul je de essentie van dzokchen missen.

De verdwaalde leerling, die blind is voor deze aanwijzing, is als een boogschutter die zijn doel recht voor zich plaatst en dan zijn pijl in een andere richting schiet. Hij is als het familiehoofd dat buiten naar de dief zoekt die nog steeds in huis is; als een geestenbe-zweerder die een geesteval bij de westelijke deur zet, terwijl de demon in het oosten woont; als een arme man die bedelt, terwijl hij niet ziet dat zijn haardsteen van goud is.

Daarom, geliefde kinderen, als je de frustraties en angsten van het leven wilt oplossen door de direkte methode van het ontdekken van de aard van de geest, onderzoek dan je geest op de volgende manier:

Deze zogenaamde 'geest' is een hardnekkige praatjesmaker die van de hak op de tak springt. Als je hem probeert te vangen, glijdt hij tussen je vingers door, verandert van vorm of lost op. Als je probeert je aandacht erop te richten staat hij niet stil, maar vermenigvuldigt zich en verspreidt zich. Als je hem probeert te benoemen, lost hij op in de onuitsprekelijke leegte. Maar het is dezelfde geest die het hele skala van menselijke gevoelens ervaart, en het is deze geest die nauwkeurig onderzocht moet worden.

Ten eerste: Wat is de oorsprong van deze geest? Ontstaat hij uit de uiterlijke verschijnselen – bergen, rotsen, water, bomen en hemelse winden – of bestaat hij onafhankelijk daarvan? Onderzoek deze mogelijkheden grondig terwijl je jezelf afvraagt waar de geest vandaan komt.

Of is de geest ontstaan uit het zaad en de eikel van je ouders? Als je dat denkt, onderzoek dan de manier waarop hij tevoorschijn komt. Ga met dat onderzoek door totdat je het uitputtend onderzocht hebt en je moet toegeven dat je geen oorsprong kan vinden.

Beantwoord dan de vraag 'Waar is de geest nu?' Is hij in het bovenste gedeelte of het onderste gedeelte van je lichaam; in je zintuigen, in je longen, je hart?⁸ Als hij in je hart woont, in welk deel van je hart? Wat voor kleur en vorm heeft hij? Onderzoek grondig de huidige verblijfplaats en de kenmerken van je geest totdat je er zeker van bent dat je geen kenmerken kunt vinden.

Onderzoek tenslotte de bewegingen van de geest. Als hij beweegt, beweegt hij dan door de zintuiglijke organen heen? Is er enig fysiek contact bij zijn kortstondige omhelzing van uiterlijke objecten? Is het alleen een mentale functie, of zijn zowel lichaam en geest erbij betrokken? Onderzoek het proces van het waarnemen.

Als er een gedachte omhoogkomt die vergezeld wordt door een emotie, zoek dan de bron ervan. Zoek zijn huidige verblijfplaats, zijn kleur en vorm en eventuele andere kenmerken. Zoek langdurig naar de antwoorden op deze vragen. En als een gedachte tenslotte spontaan oplost en verdwijnt, waar is zij dan naartoe gegaan? Onderzoek je geest nauwkeurig, op zoek naar antwoorden.

Wat gebeurt er met je geest op het moment van sterven? Hoe verlaat hij het lichaam? Waar is hij dan? Overweeg deze vragen en al hun overwegingen tot in de kleinste details.

Onderzoek je geest zorgvuldig totdat je tot de vaste overtuiging komt dat hij leeg is, zuiver en volstrekt onbenoembaar; dat hij niet-iets is en vrij van geboorte en dood, komen en gaan.

De onvruchtbare vooroordelen en uitspraken van anderen – zoals 'de geest is leegte!' – zijn volstrekt zinloos. Totdat je zelf het antwoord realiseert, veroorzaken dergelijke uitspraken slechts twijfels. Het is als de uitspraak dat er tijgers leven in een gebied waarvan wordt aangenomen dat tijgers daar uitgestorven zijn. Dat veroorzaakt alleen maar twijfel en onzekerheid. Nadat je aandachtig je geest hebt onderzocht en zijn aard kent, is het alsof je de valleien en heuvels waarvan men zegt dat daar tijgers wonen, hebt onderzocht. En als je voor jezelf hebt geconstateerd of daar tijgers wonen of niet, dan weet je dat zeker. Als deze kwestie later nog eens omhoogkomt, hoef je nergens meer aan te twijfelen.

Verzen 4

Emaho! Geliefde zonen en dochters, kom bij mij zitten en luister.

Wanneer je op deze wijze je geest geanalyseerd en onderzocht hebt, en je niet in staat was een atoom van substantiële materie te vinden die je kon aanwijzen en waarvan je kon zeggen 'Dit is de geest!', dan was deze mislukking een belangrijk succes.

In de eerste plaats heeft 'de geest' geen oorsprong: omdat hij van oorsprong leeg is, is zijn essentie immaterieel. Ten tweede heeft hij geen verblijfplaats, geen kleur en geen vorm. Tenslotte beweegt hij niet: zonder te bewegen verdwijnt hij zonder een spoor na te laten. Zijn aktiviteit is een lege aktiviteit, zijn leegte is een leeg verschijnsel.

Om te beginnen werd de aard van de geest^o niet geschapen door een oorzaak, en uiteindelijk zal hij ook niet vernietigd worden door omstandigheden. Niets kan er aan toegevoegd of van afgenomen worden, hij kan zich niet vermeerderen of verminderen, en kan niet gevuld of geledigd worden.

Omdat de aard van de geest alles doordringt, zowel samsara als nirwana, is hij zonder oordelen of voorkeuren. Omdat hij het al en alles op dezelfde wijze manifesteert, zonder enige belemmering, kan hij nooit aangewezen worden door te zeggen 'Dit is hem'.

De geest kan niet benoemd of gedefinieerd worden als iets specifiek, want hij gaat alle beperkingen van bestaan en niet-bestaan te boven. Zonder te komen of te gaan is hij zonder geboorte en dood, zonder helderheid of verwarring.

De aard van de geest is in zijn zuiverheid als een smetteloze kristallen bal; zijn essentie is leegte, zijn aard is helderheid en zijn manifestatie is onbeperkt.

De aard van de geest wordt op geen enkele manier beïnvloed door de negativiteit van samsara. Vanaf het allereerste begin is hij al verlicht. Vertrouw daarop!

Dit is mijn inleiding in het herkennen van de oorspronkelijke aard van de geest, de grond van ons zijn, onze ware existentiële situatie.